

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

dr inż. Tadeusz Kośka

Od Grzepskiego do ... ?

*450-ciolecie wydania pierwszej w języku polskim książki
technicznej „Geometria to jest miernicka nauka”*

Ojcowie Chrzestni (Ojcowie Założyciele w USA) tego przedsięwzięcia:

- 1. Jerzy Weinberg – bibliofil**
- 2. Zdzisław Adamczewski - geodeta**

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Matka Chrzestna

(tego nie ma w USA)

dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Obite pacholęta jako żywi świadkowie:

1. Julia Niedzielak – SP w Raszynie

**2. Antoni Mosiński – Gimnazjum w
Ksawerowie**

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Repetitio mater studiorum est

dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

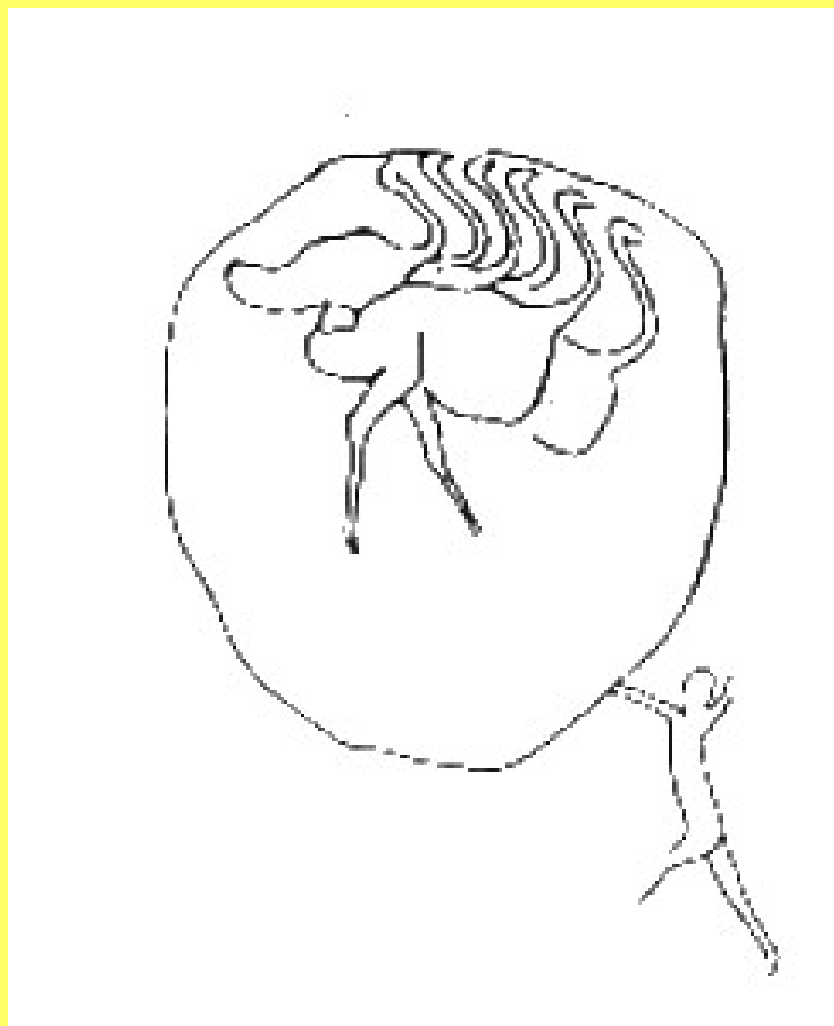
Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

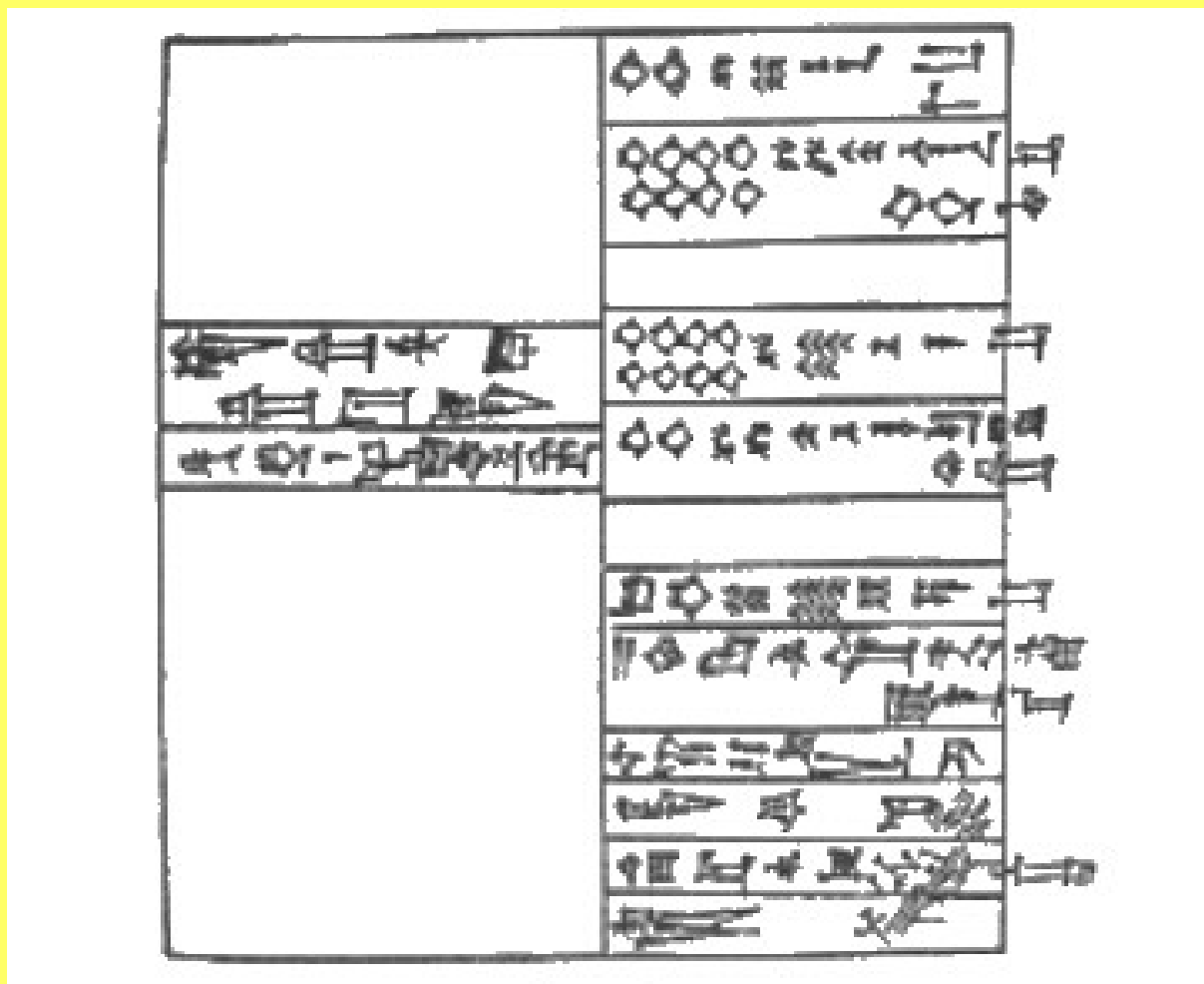
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Cudze sprawy, dobrze wiedzieć swoje obowiązki

Zygmunt Gloger

dr inż. Tadeusz Kośka

Od Grzepskiego do ... ?

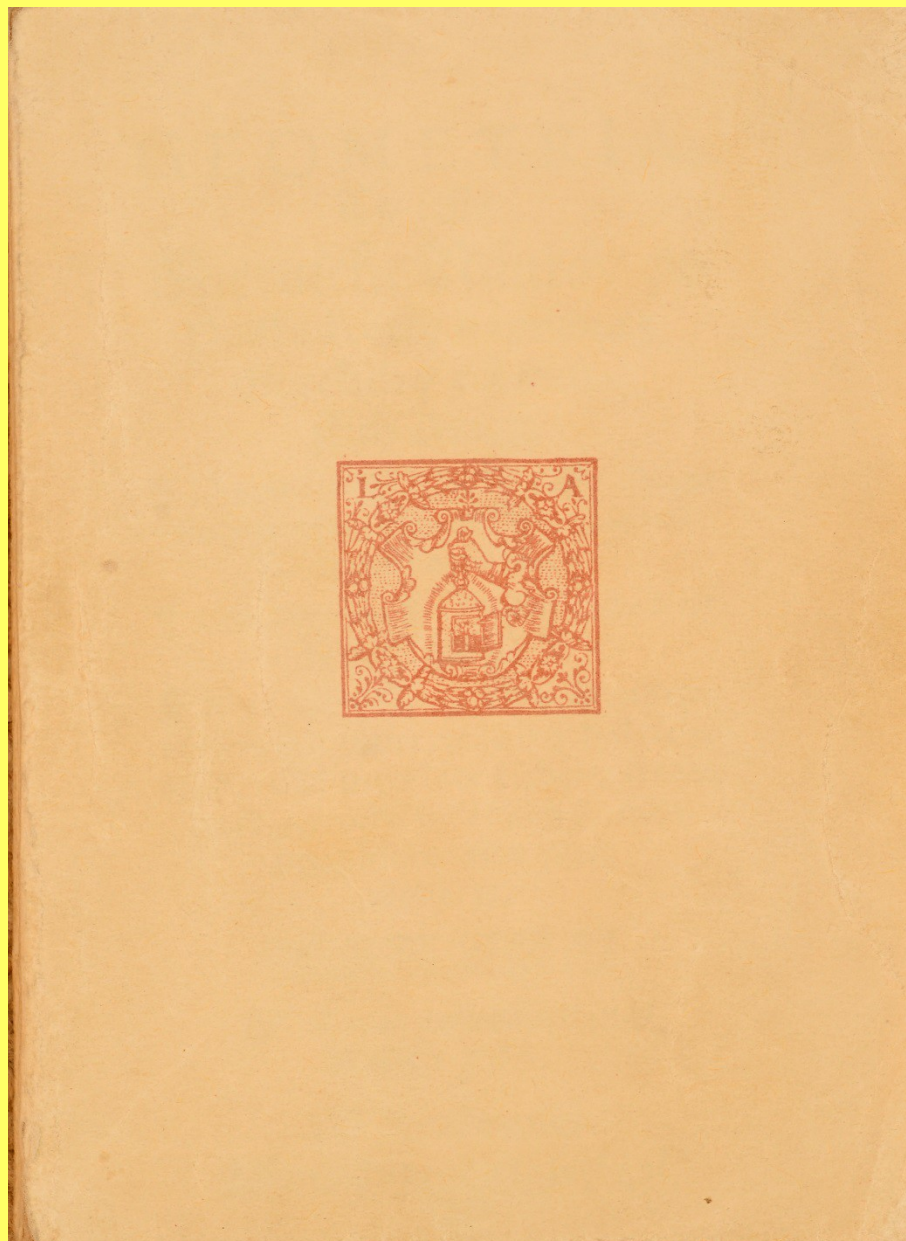
*450-ciolecie wydania pierwszej w języku polskim książki
technicznej „Geometria to jest miernicka nauka”*

**Dnia 11 października 1565 roku w Krakowie
w drukarni Łazarza Andrysowicza została
złożona do druku mała książeczka (format
8,5x14,0 cm licząca około 110 stron)**

**Łazarz Andrysowicz urodził się w Strykowie,
w ziemi łęczyckiej diecezji włocławskiej.
Zasłynął z wysokiej jakości i wysokiego
poziomu edytorskiego swych wydań.
Umierając w 1577 roku miał na koncie 261
wydanych pozycji, w tym 130 w języku
polskim.**

**Geometria to jest miernicka nauka została
wybita w oficynie Łazarzowej w Krakowie w
połowie 1566 roku**

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

GEOMETRIA

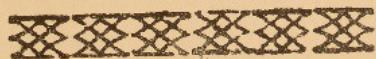
To iest/

Wziernicza Nauka / po
Polsku krótko napisana z
Græckich y z Laciń
skich Ksiąg.

§ Należy też tu iako naszym Wzierni-
com zwykli mierzyć Imięnie na
Włóki/ albo na łany.

§ Item, Iugerum ROManum iako wie-
le ma w sobie.

§ Item, iako Wieże albo co innego
wysokościę zmierzyc/ albo dalekość
iako. Na przykład/ kiedyby chciał
wiedzieć/ iako daleko do Zamku
przez błoto/ albo przez
wodę. ic.

§ Teraz nowo wydana/
Roku 1566.

W Krakowie/
Łazarz Andrysowic wydaja.

**W piśmiennictwie polskim (J. Brożek - 1628,
K. Estreicher – starszy 1862,
F. Kucharzewski – 1895, K. Sawicki – 1958,
A. Nowak – 1961, H. Barycz – 1965,
B. Dymek – 1998 i inni), przyjęło się uznawać
Geometrię Grzepskiego za pierwszą, w
języku polskim podaną i wydrukowaną
książką techniczną.**

**Stanisław Grzebski herbu Świnka urodził się
w 1524 roku w Grzebsku (dawniej Grzepsk),
w parafii Wietrzfnia Kościelna, diecezji
płockiej w ziemi mławskiej na północnym
Mazowszu**

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Jan Brożek (1585-1652), matematyk, lekarz i historyk, profesor i rektor Akademii Krakowskiej, znany w świecie jako Joanne Broscius Cureviensis, pierwszy biograf Stanisława Grzepskiego we wstępie do Żywota Stanisława Grzepskiego tak pisał:

Broscius Cureviensis – Brożek z Kurzelowa w ziemi sieradzkiej (obecnie Kurzelów powiat włoszczowski, województwo świętokrzyskie)

**Ludzi godnych pamięć wdzięczna jest
wszystką cnotę i nauki miłującym, przeto nie
wadzi mieć ich postęпки zawsze przed
oczyma**

Jan Brożek z Kurzelowa

**To prof. Brożek w 1630 roku wydał swą
jedyną po polsku rozprawę o geodezji,
Przypadek pierwszy do Geometryjej polskiej
Stanisława Grzepskiego**

Wystawa "Od Grzebskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Stanisław Grzebski i jego antidotum na robienie dziur w chałupach

*na 450-ciolecie wydania pierwszej w języku polskim
książki technicznej*

dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Antidotum na dziury w chałupach?

dr inż. Tadeusz Kośka

**... miał „okazję z przypadku znacznego,
który stał się w Wilnie przy dworze króla
Augusta, dla geometrii głupiej mierników na
Podlasiu, którzy czasem przez pośrzodek
izby sznur ciągnęli, dziury przewierciwszy”.**

Jan Brożek (Joanne Broscius)

**J. Brożek swą wiedzę czerpał ze wspomnień
Walentyna Fontany i Stanisława Jakobeja
(uczniowie S. Grzepskiego i profesorowie
Akademii), a także z pamiętników Łukasza
Górnickiego (Dzieje w Koronie Polskiej,
Kraków 1637), profesora Akademii
Krakowskiej i koleгии Grzepskiego**

„Miernicy jeździli po Podlasiu, w bielskim powiecie (obecnie Bielsk Podlaski), nad którymi był od króla superintendentem niejaki Stanisław Skoczek. A iż ten Skoczek nieludzce się obchodził z ludźmi, tak że czasem przez pośrzodek izby sznur miernikom ciągnąć kazał, dziury przewierciwszy; odjął też był niesłusznie niejakiemu Wójcikowi niemało gruntów”

Łukasz Górnicki (1527-1603)

Dzieje w Koronie Polskiej, Kraków 1637

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu

„Wójcik przy wymianie jego gruntów folwarcznych, będącymi prawdopodobnie w szachownicy z dobrami wielkoksiażęcymi, musiał być mocno poszkodowany, gdyż w obronie swej sprawy zaryzykował pewien krok rozpaczliwy, który spowodował dla niego fatalne skutki”.

K. Sawicki 1958

**„Chodził on kilkakrotnie ze skargą do króla,
przebywającego wtedy na Wileńszczyźnie.
Zygmunt August odprawił go gładce i do
pisarzyw litewskich odesłał.”**

Łukasz Górnicki

**Kiedy i tam nic nie działał, napisał kartkę,
którą nalepił na wrotach siedziby królewskiej
w Winie.**

Łukasz Górnicki

**„Odpowiadając na gardło królowi, jeśli nie
każe pozwracać gruntów tym ludziom
którym je miernicy bez żadnej przyczyny
pobrali”.**

Łukasz Górnicki

**Były to jawne pogrożki pod adresem króla
(grożenie śmiercią). Za to Wójcika pojmano,
szybko osądzono i ścięto w Wilnie
w 1561 roku.**

**Pomiarem dóbr na Podlasiu zajmował się
Stanisław Dziewałtowski Skoczek, a po
skargach i ścięciu Wójcika Andrzej
Dybowski dworzanin królewski, którego
prace nadzorował sekretarz królewski ksiądz
Adam Pilchowski**

Grzepski znał sprawę Wójcika nie tylko od Kochanowskiego. Problemy związane z inwentaryzacją dóbr koronnych śledził na bieżąco będąc w Akademii, a także wędrując po kraju w swych podróżach do Grzebska.

Na przełomie 1563 i 1564 roku jednym z sekretarzy kancelarii królewskiej zostaje Jan Kochanowski. W 1565 roku przebywa w Wilnie, a 1566 roku jako dworzanin biskupa Myszkowskiego uczestniczy w Sejmie Litewskim zwołanym do Bielska (obecnie Bielsk Podlaski)

**Przyjaźń Grzepskiego i Kochanowskiego
jest mocno udokumentowana choćby w
twórczości Jana z Czarnolasu. Fraszki:
Na miernika, Na matematyka, dedykacja
Kochanowskiego na okładce darowanej
w Królewcu Grzepskiemu książki itd...**

**Odpowiedź na pytanie co było powodem
napisanie i wydania Geometrii tkwi być
może w dedykacji jaką zawarł Grzepski we
wstępie do swojego dzieła**

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

✠ Wrodzottemu Pánu
Stánisláwowi Miłoszew-
skiemu / Lówezemu Belzkies-
mu / zczt. Pánu y Przyiacies-
lowi osobliwie Łaskáwemu /
Stánislaw Grzepski Zdrowia y wo-
bytkiego dobra od Pána Bo-
ga winśnie.

NJedzy wszyt-
kimi siedmia
Nauk / ktorze
pizodkiem od
Grekow do
Rzymian / a potym od Rzy-
mian do nas przyszly / Łaská-
wy Pánie Miłoszewski / nie-
masz zaemeyścić / y ktoraby też
wiecey oni dawni Philozo-
powie chwalili / y wiecey sye-
ią bawili / iáko iest Geometria:
A iij przetoż

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-U-45

dr inż. Tadeusz Kośka

**Warto podjąć szersze badania, by
odpowiedzieć na pytanie:**

Czy Stanisław Grzebski praktykował jako miernik, a może pomiernik?

**A może praktykował jako konsultant,
doradca, inspektor wykonywanych prac
geodezyjnych? Wiele wskazuje na to, że
miał ogromną na owe czasy wiedzę
teoretyczną i mógł ją weryfikować w
praktyce.**

Po co? Potrzebował pieniędzy na książki.

Pod koniec życia miał ich około 300.

A wtedy książka nie była tania.

**115 pozycji zostało przekazane Kolegium
Więszemu Akademii Krakowskiej przed
śmiercią w 1570 roku.**

**Wcześniej dwukrotnie część swojego
księgozbioru darował.**

Koledzy i przyjaciele z Akademii Krakowskiej:

1.Jakub Wujek

2.Piotr Skarga

3.Jan Kochanowski

**4.Gabriel z Szadku (Sadecki Gabriel
Eutropiusz)**

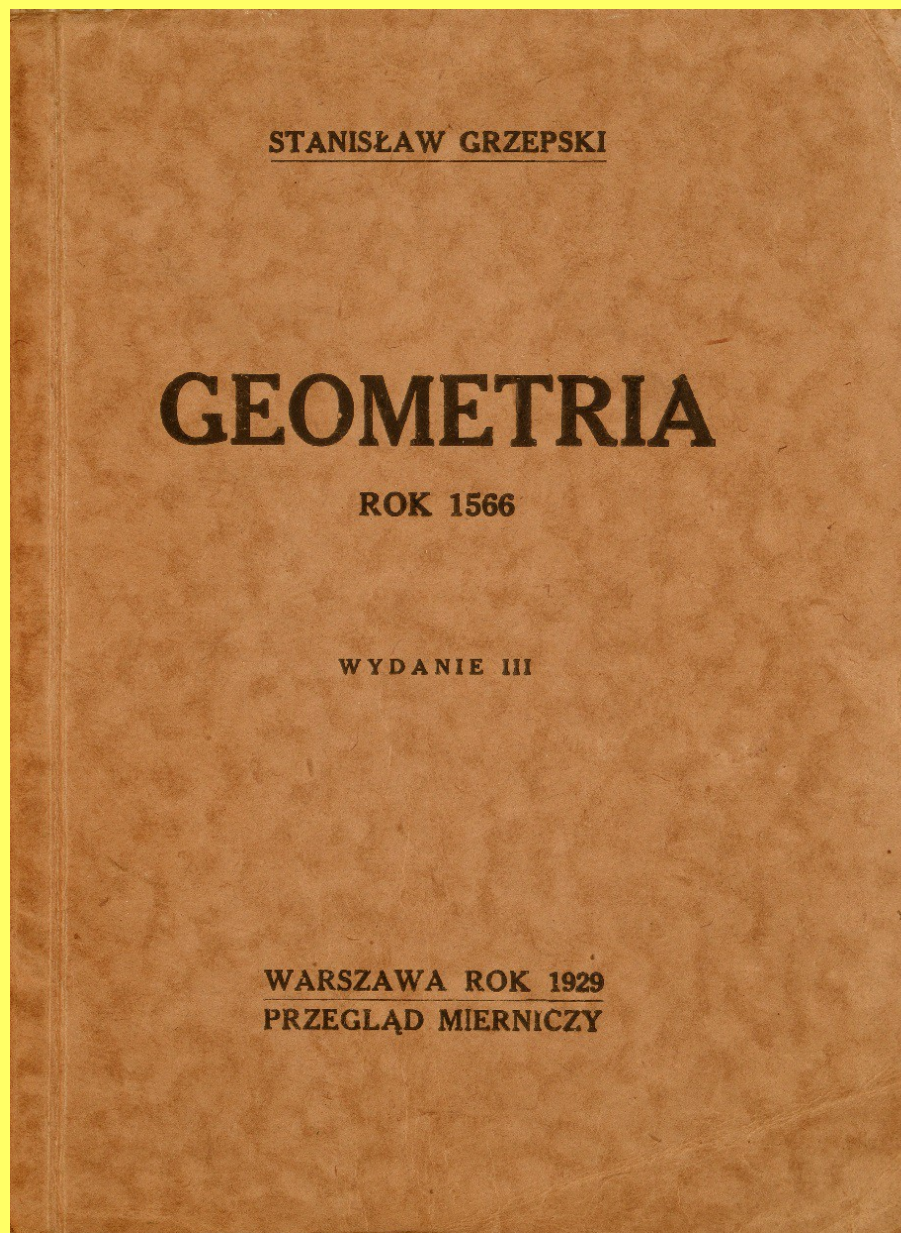
Patroni i opiekunowie Stanisława Grzepskiego:

- 1. Benedykt z Koźmina**
- 2. Marcin Kromer**
- 3. Stanisław Hozjusz**
- 4. Stanisław Miłoszewski ?**

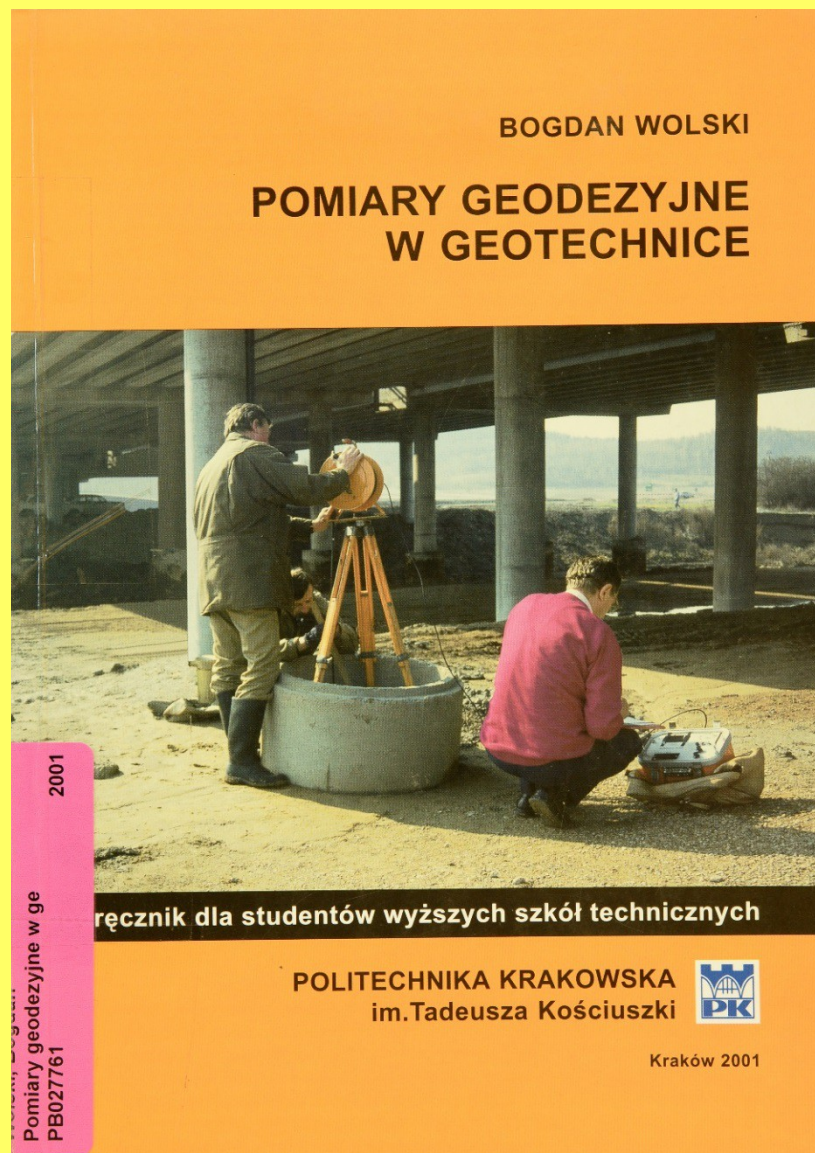
Dzieła Stanisława Grzepskiego:

- 1.Duo poema Gregorii Nazzianzeni – rękopis 1564**
- 2.Geometria to jest miernicka nauka po polsku
krótko napisana z greckich i łacińskich ksiąg ...
Kraków 1566 r. u Ł. Andrysowicza wybita**
- 3.O ułomności natury ludzkiej Kraków 1566 lub 1567
polski przekład poematu Grzegorza z Nazjanzu**
- 4.De multiplico siclo et talento hebraico (o
różnorodnych syklach i talencie hebrajskim)
Antwerpia 1568 u Christophe`a Plantina wydana**

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

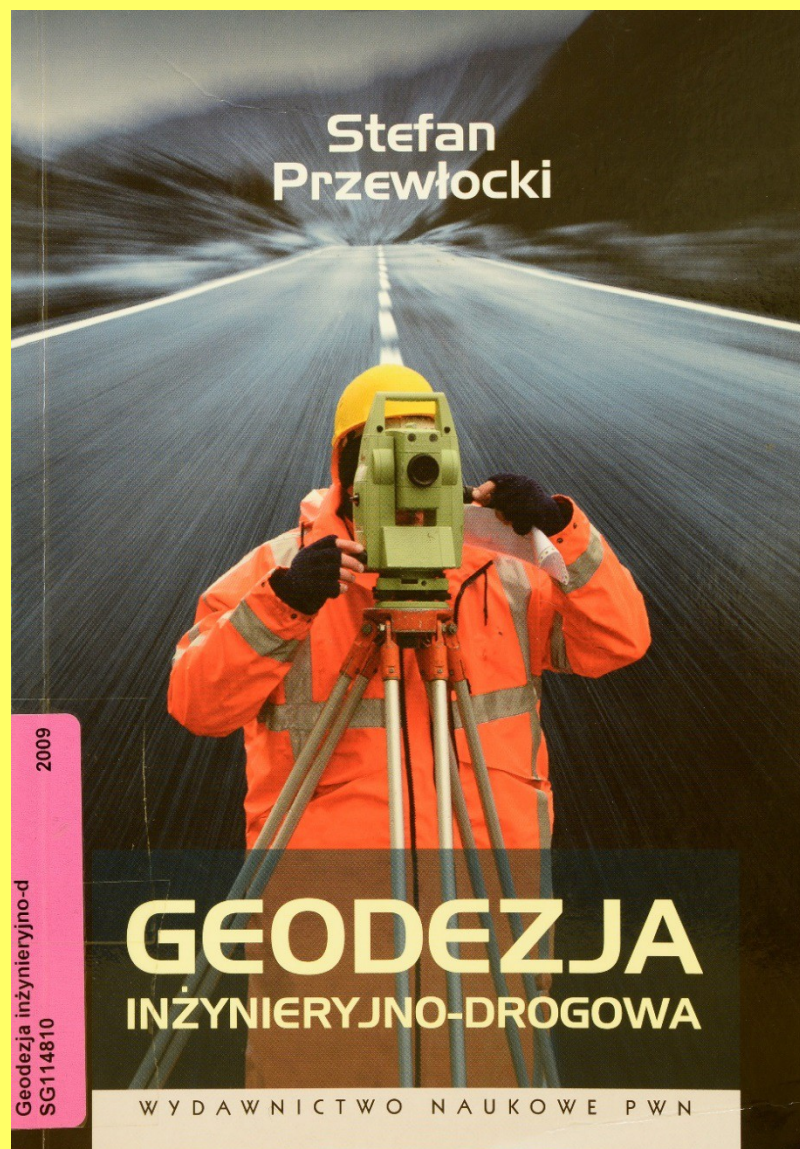

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

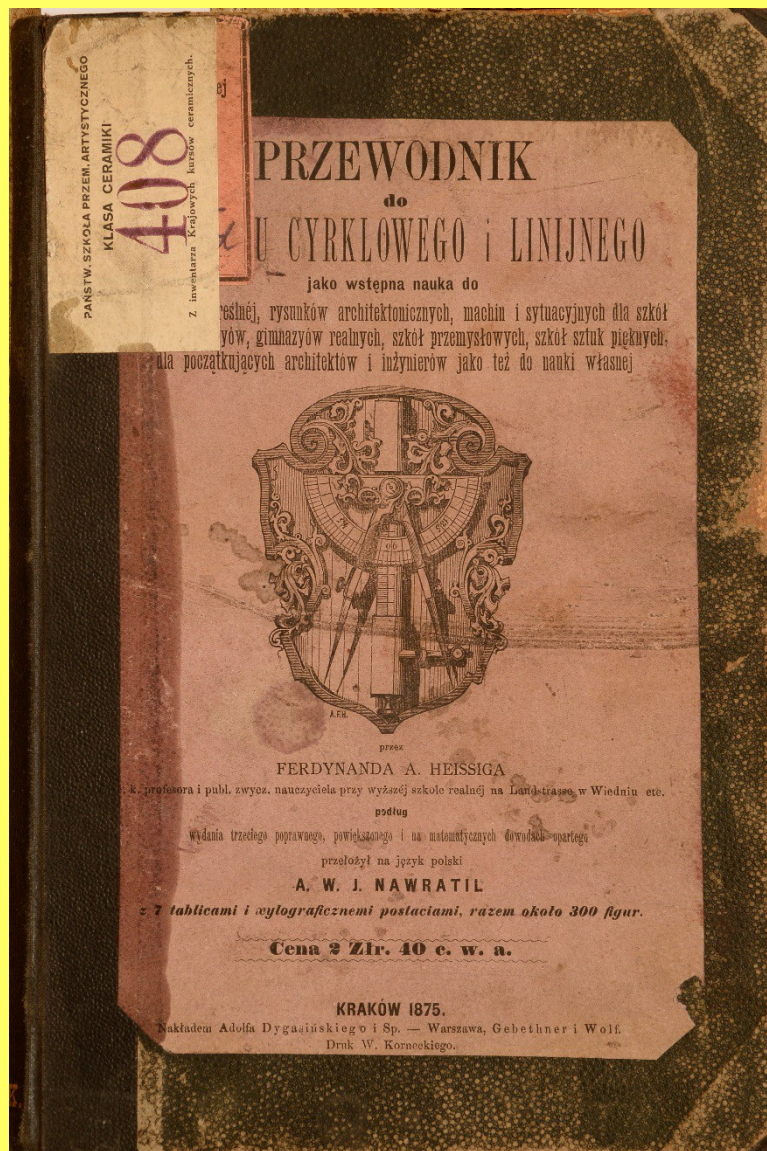
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

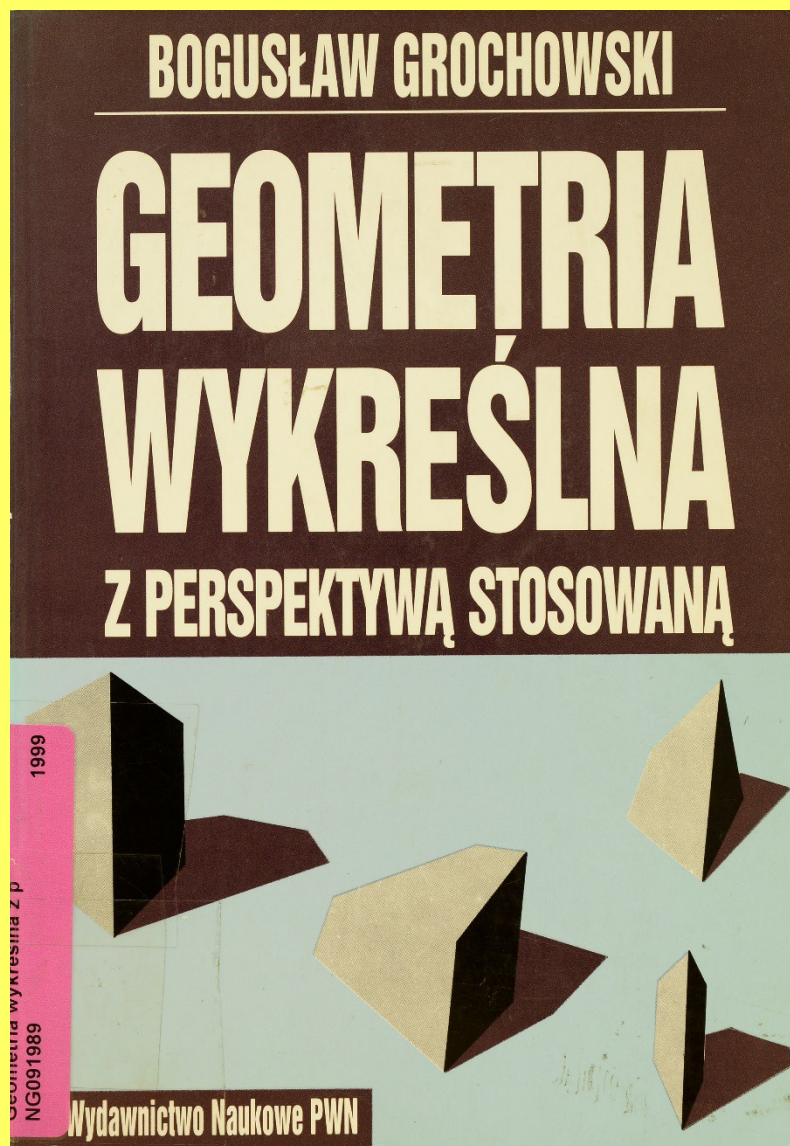
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

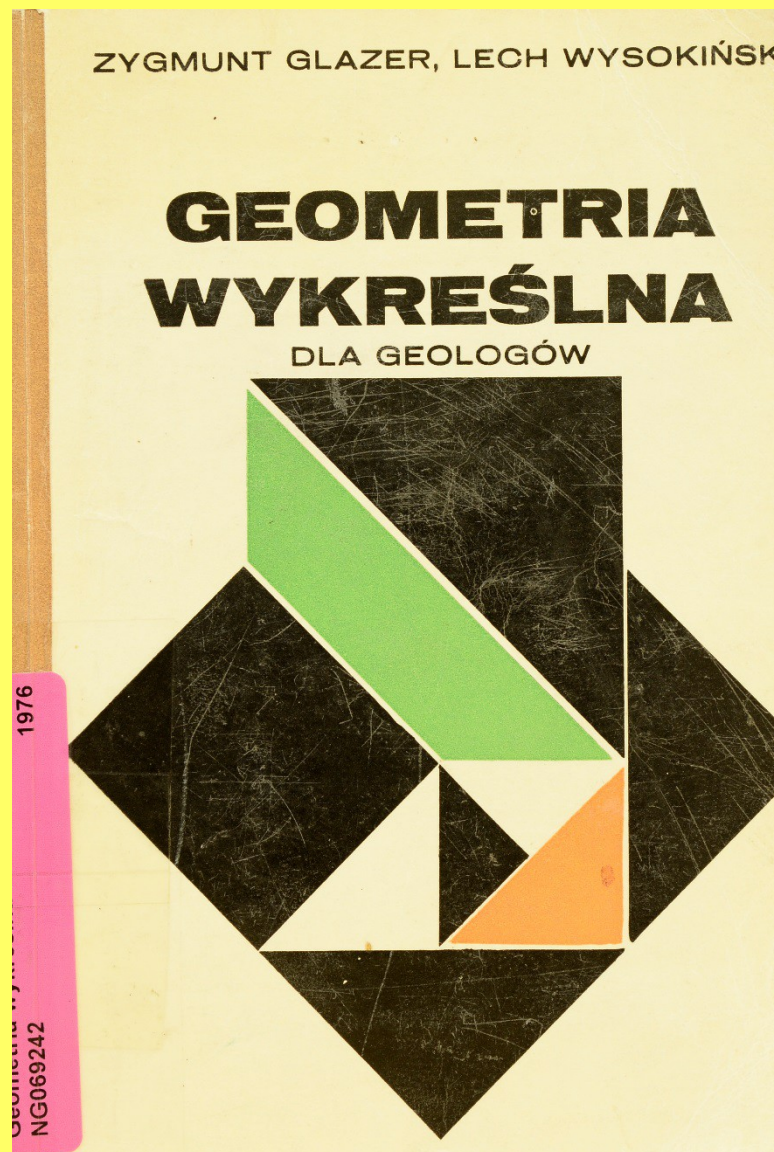
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

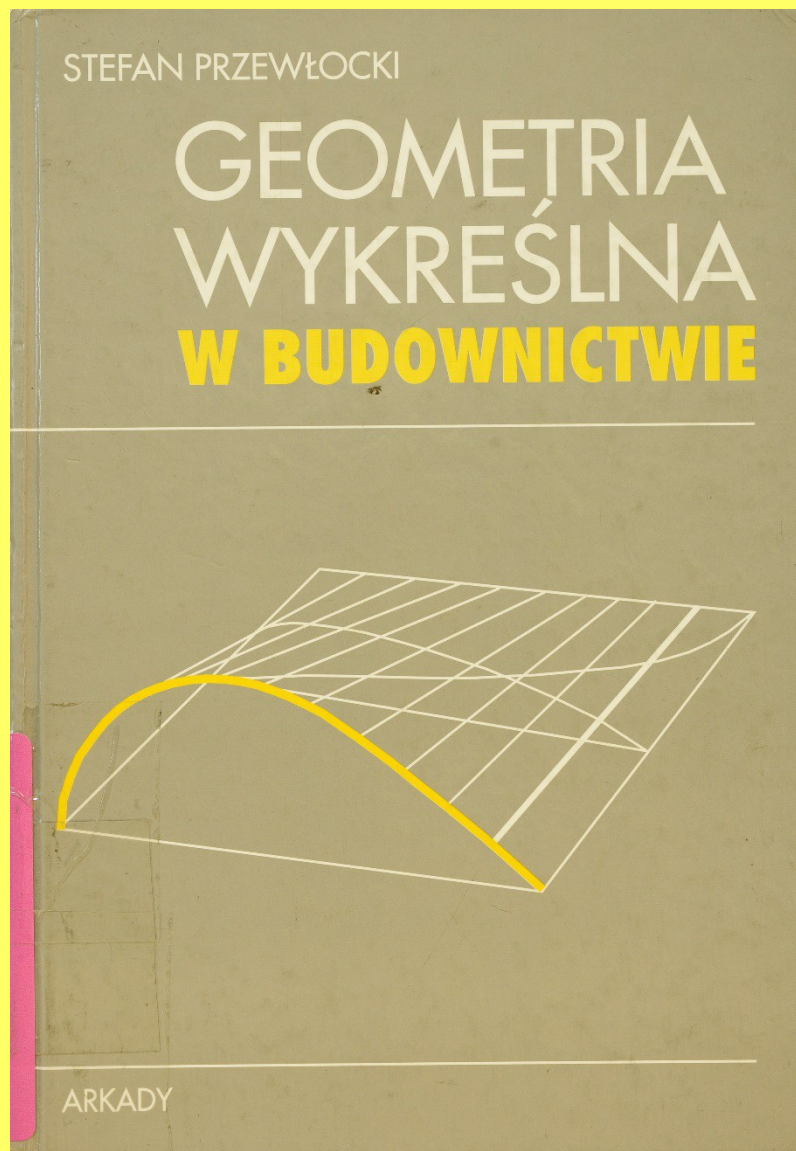
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

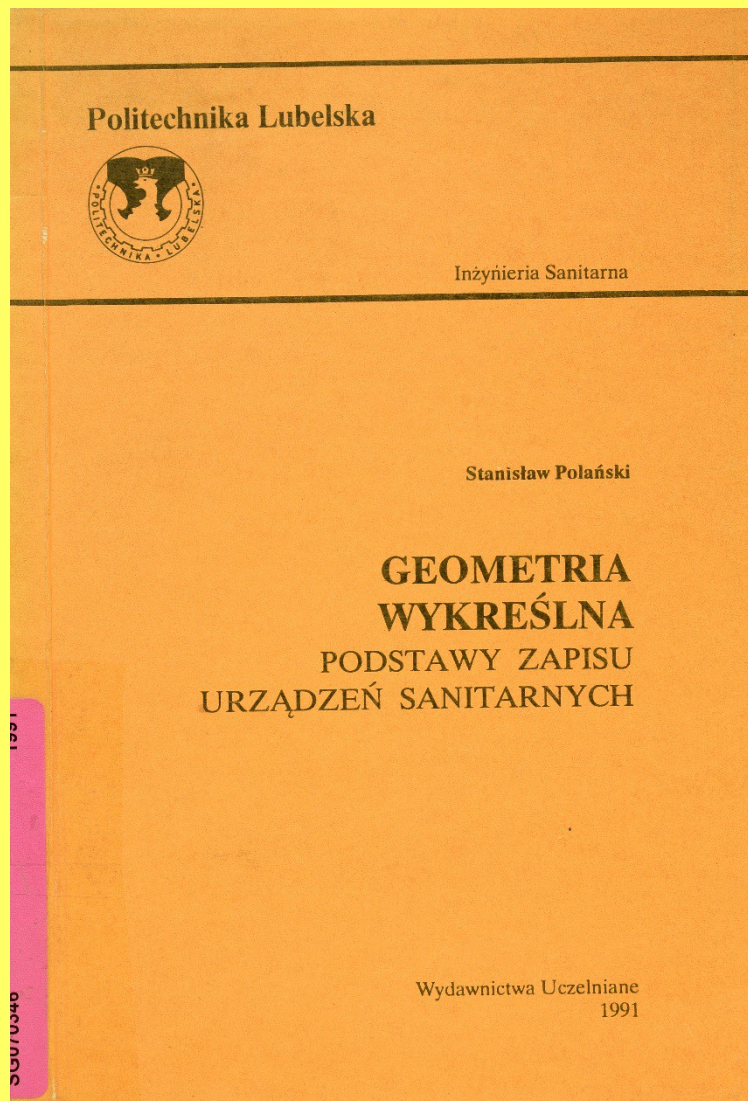
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

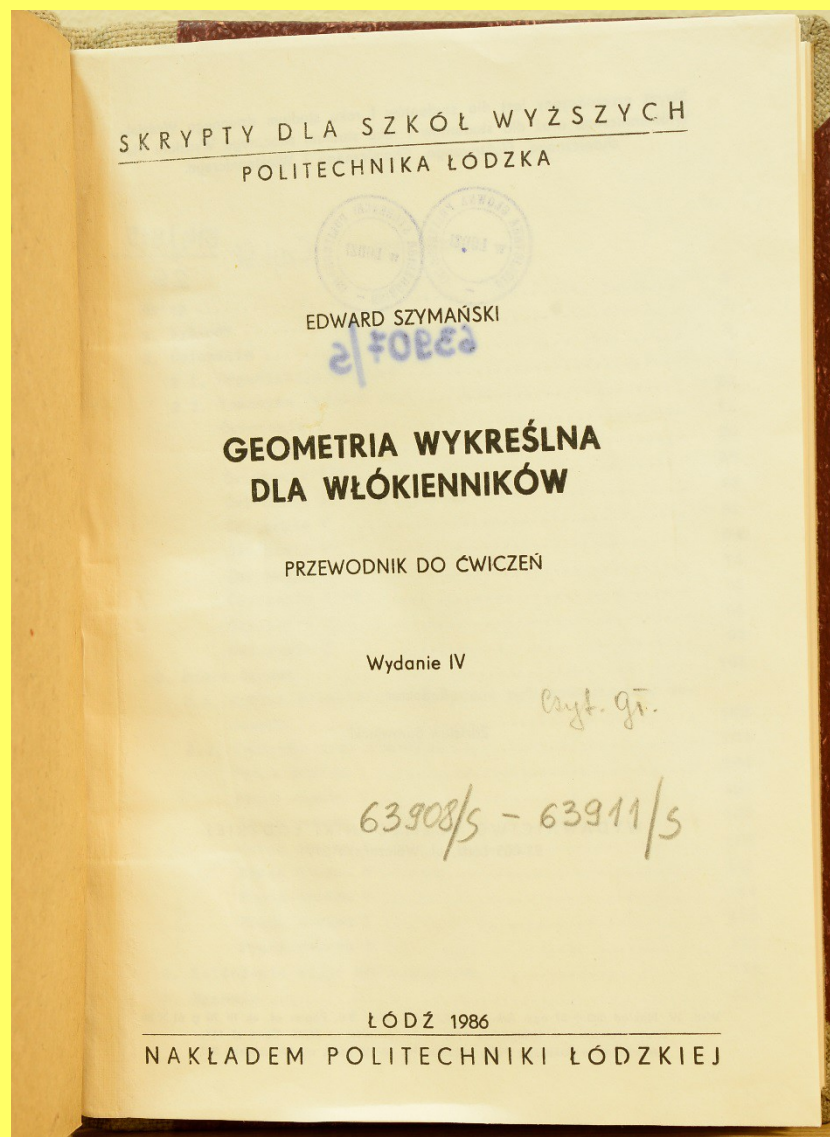
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

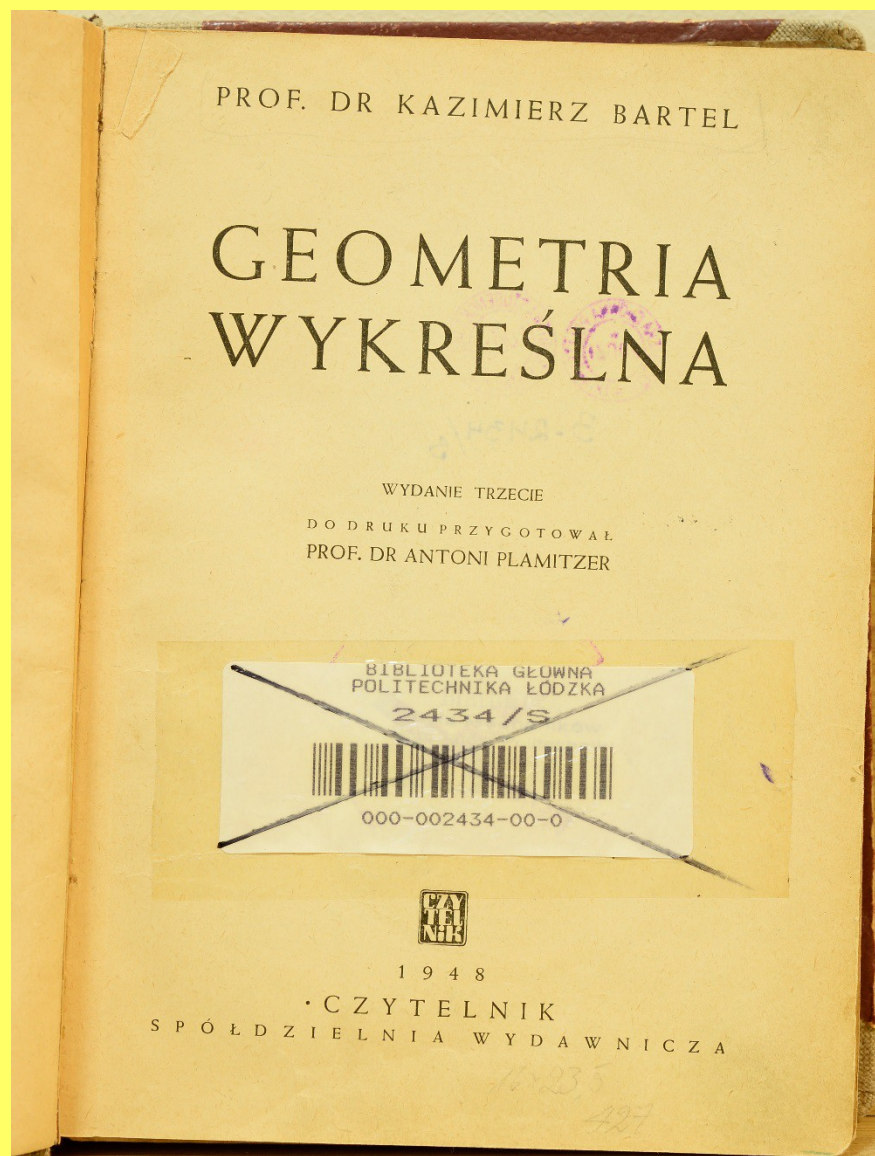
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

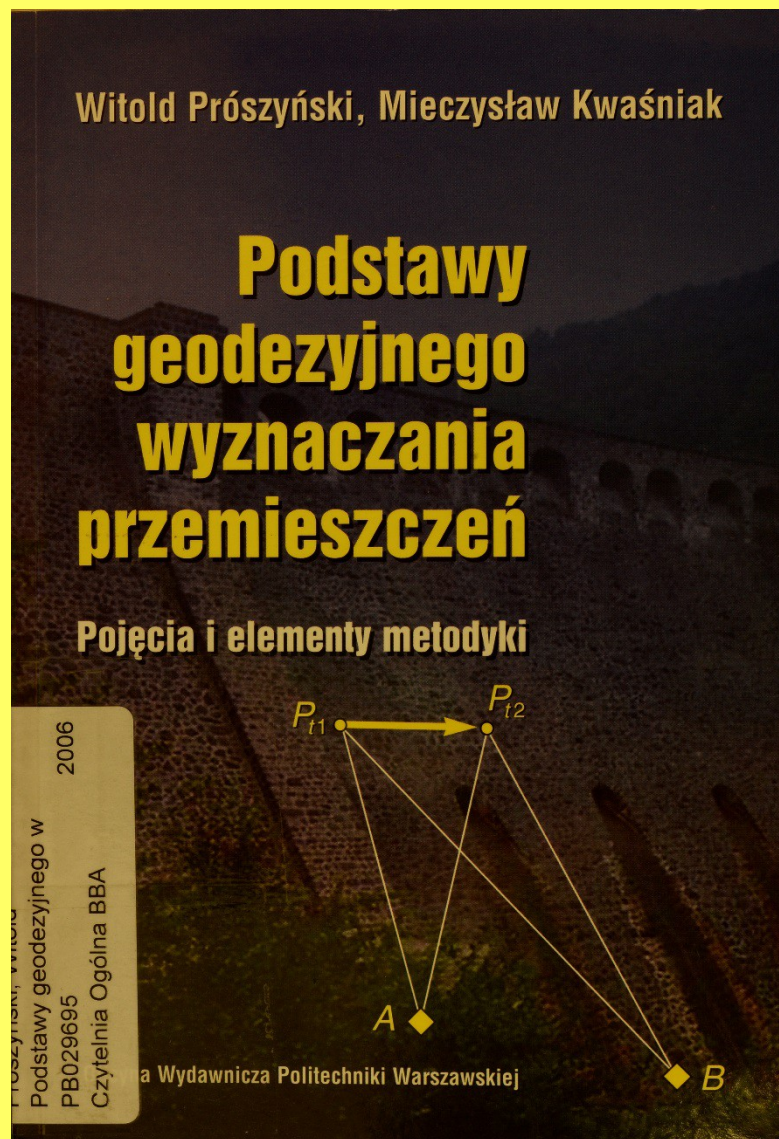
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

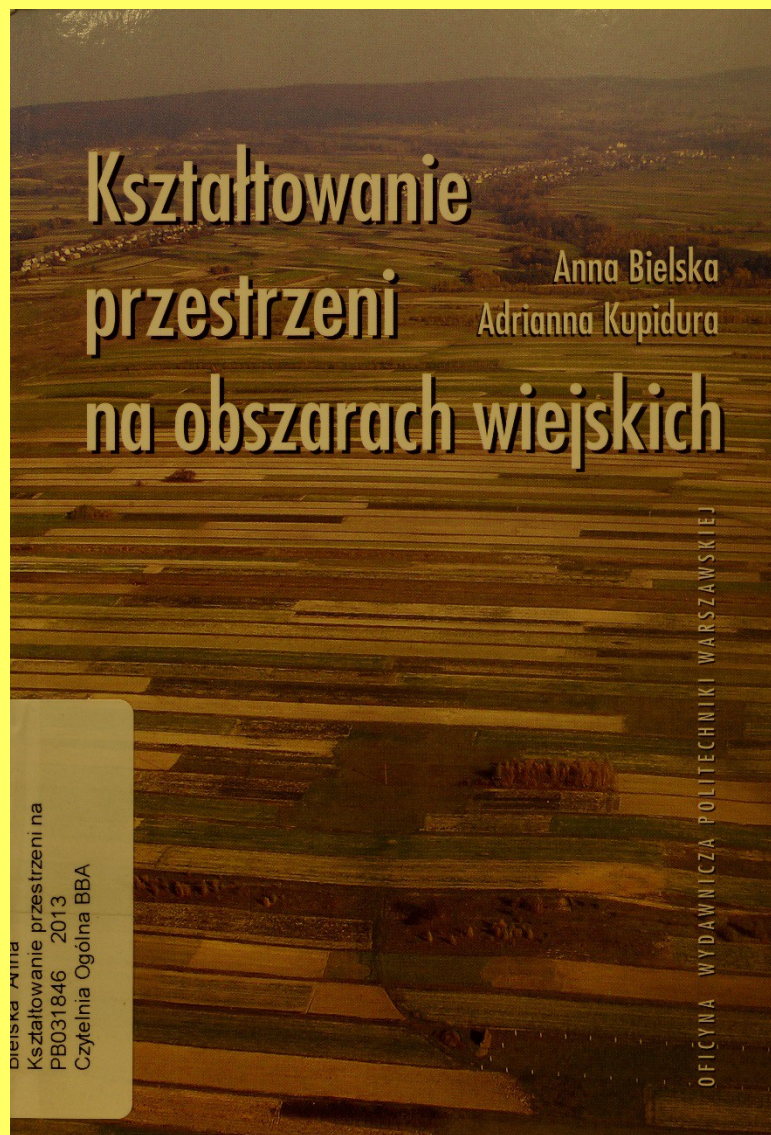
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

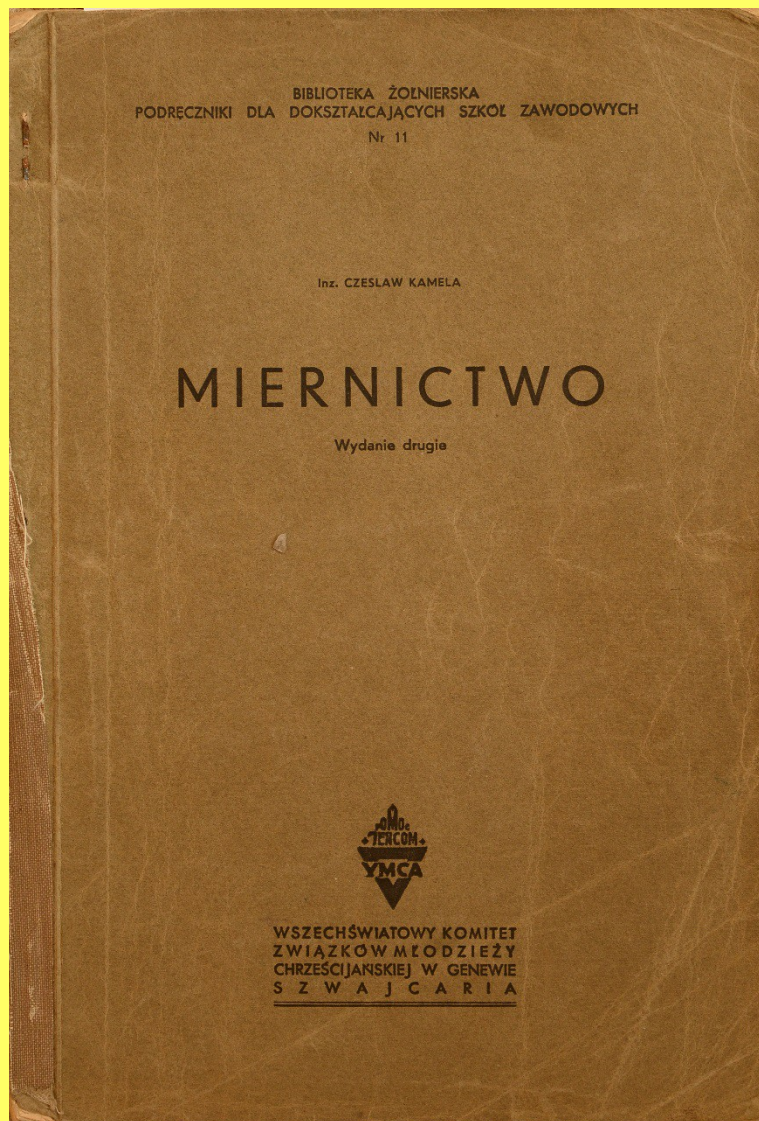
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

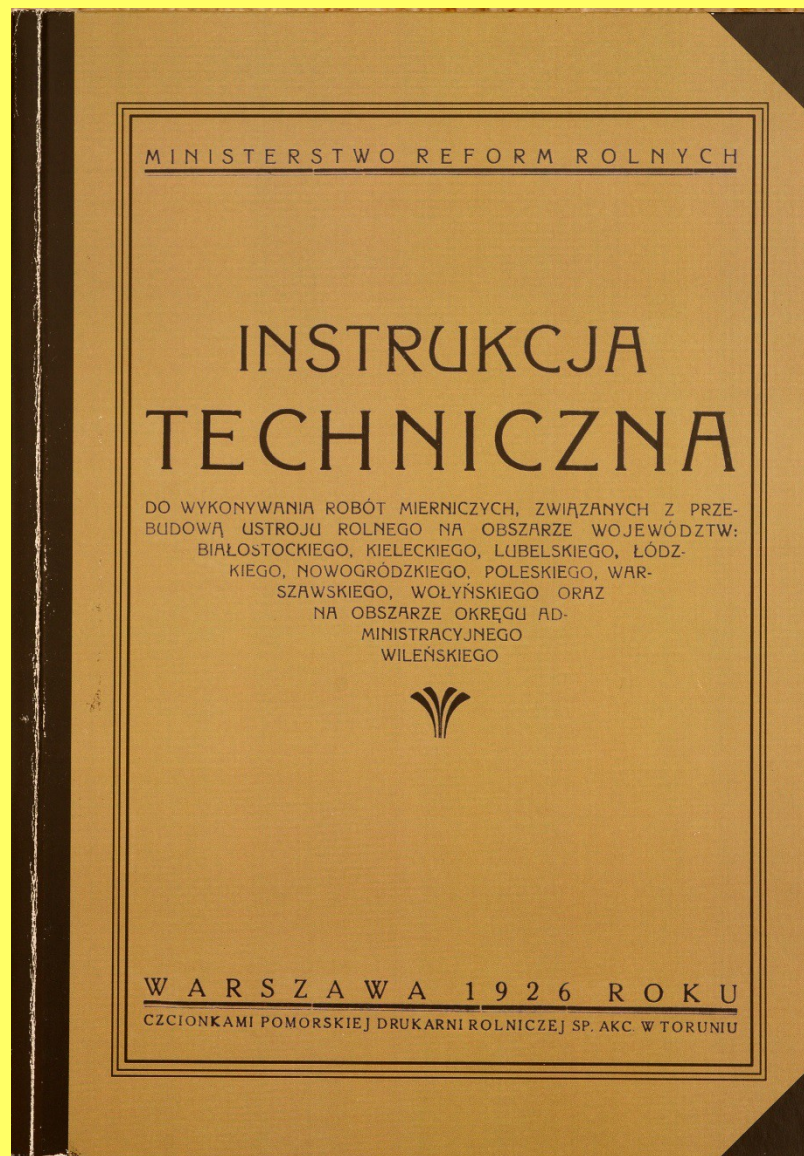
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

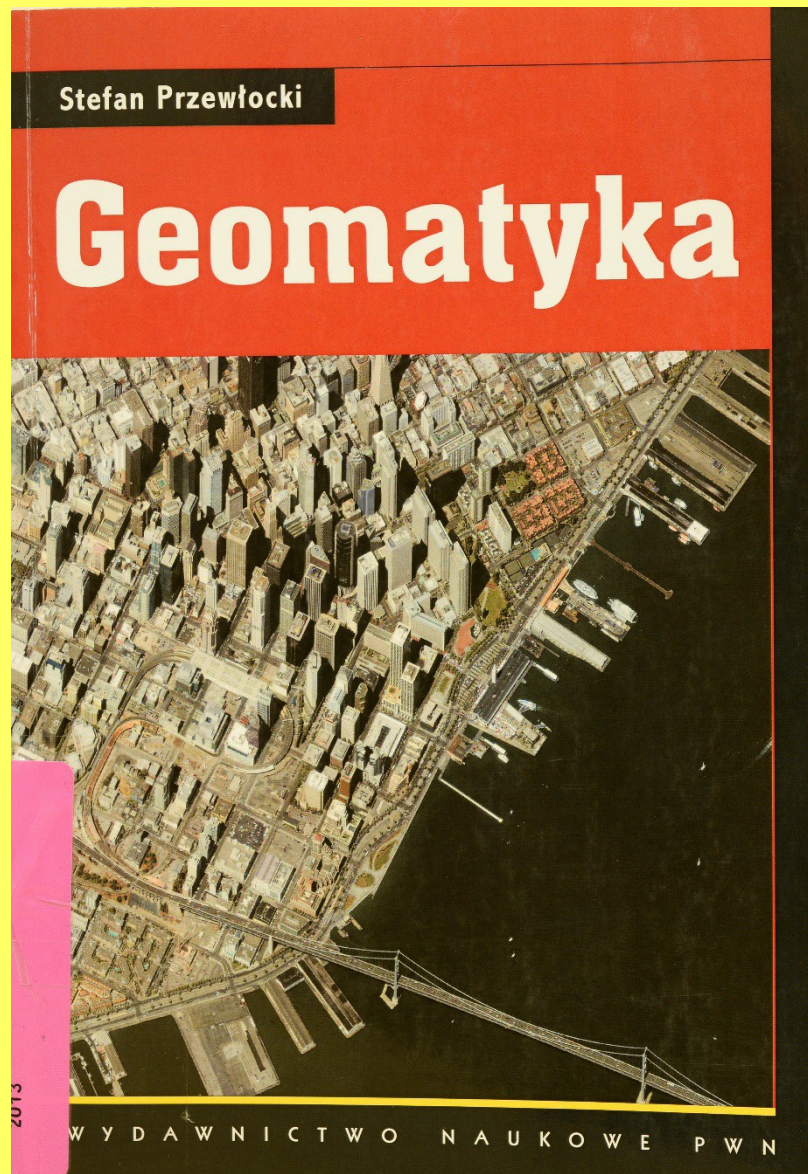
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

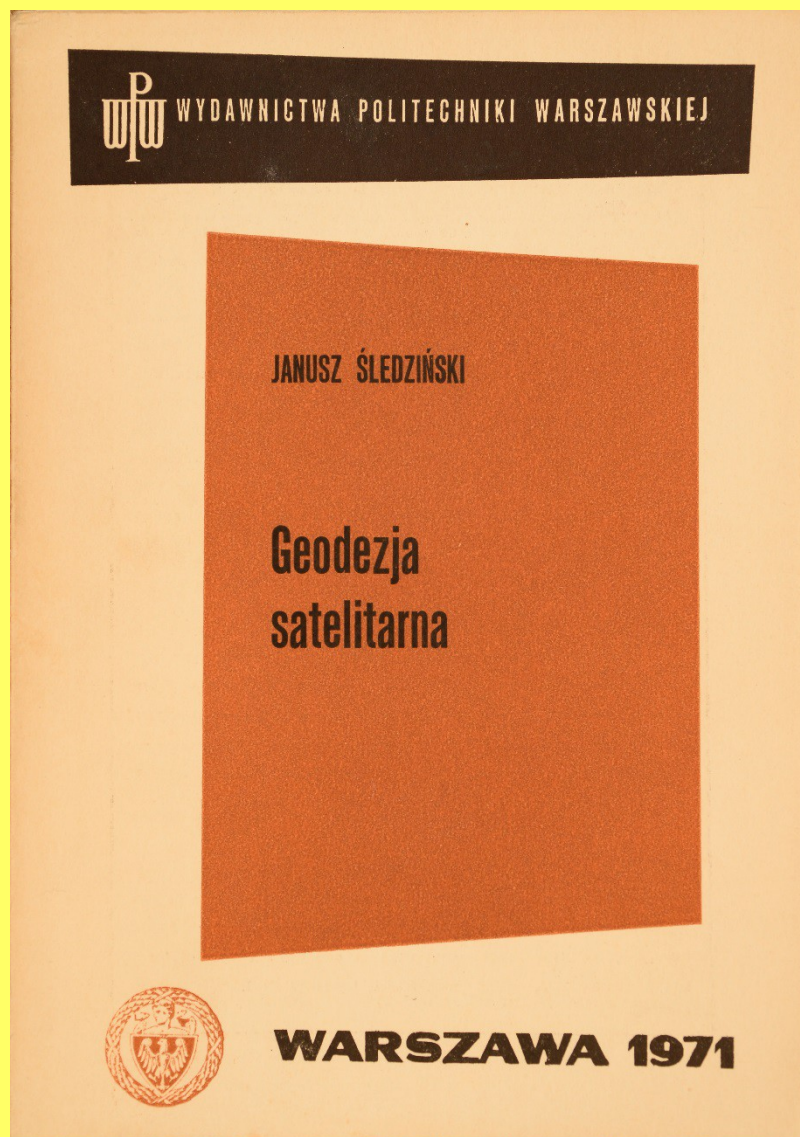
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

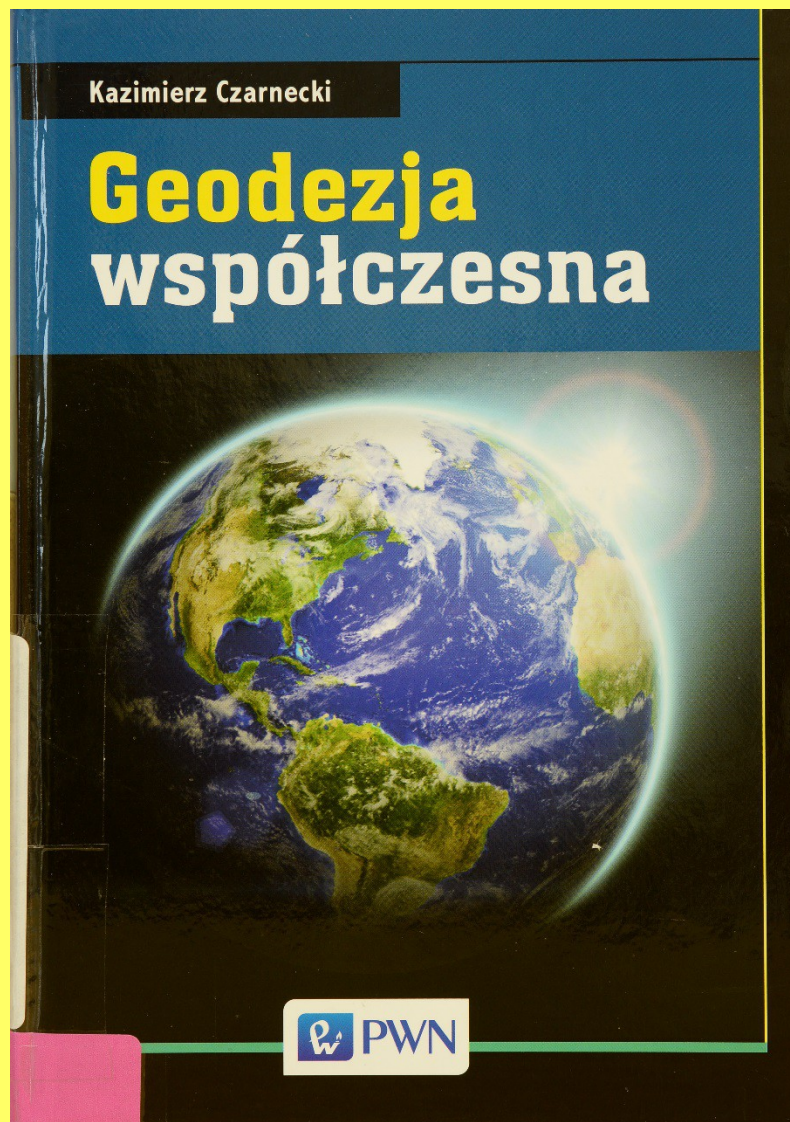
dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

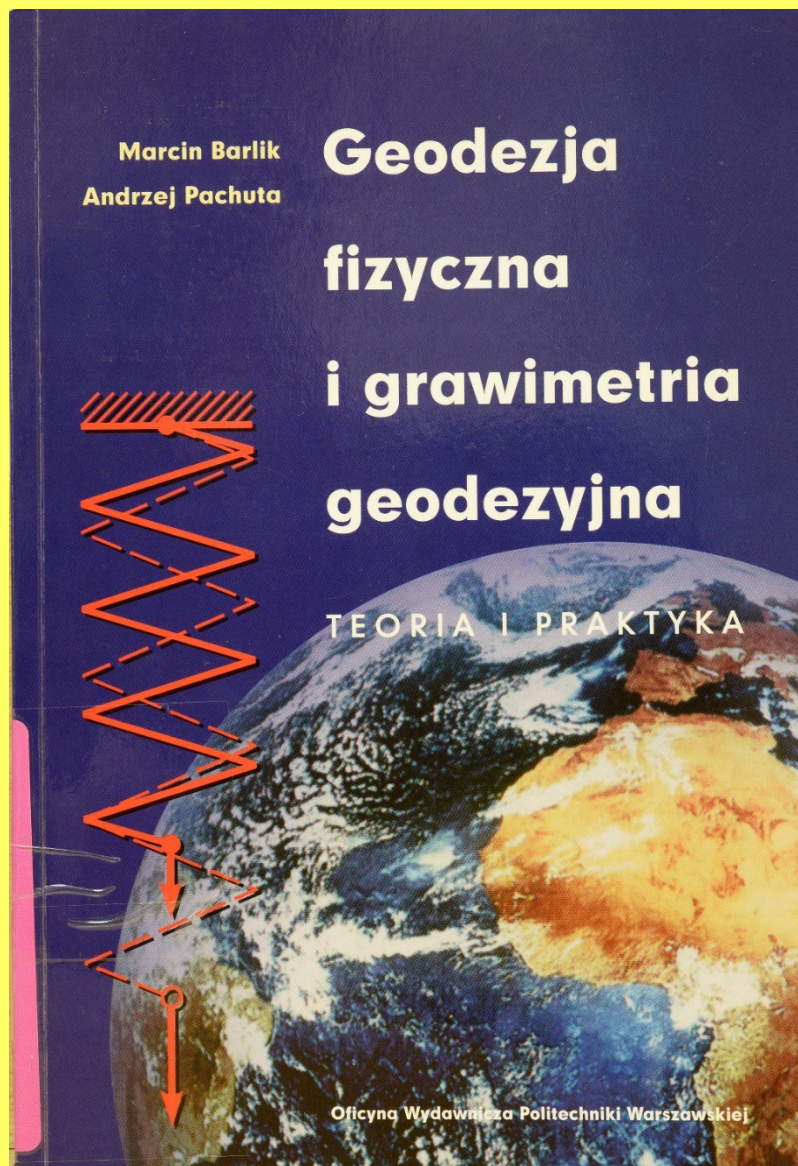
dr inż. Tadeusz Kośka

**A Ziemia toczy
Swoj garb uroczy...**

E. Stachura

„Opadły mgły wstaje nowy dzień”

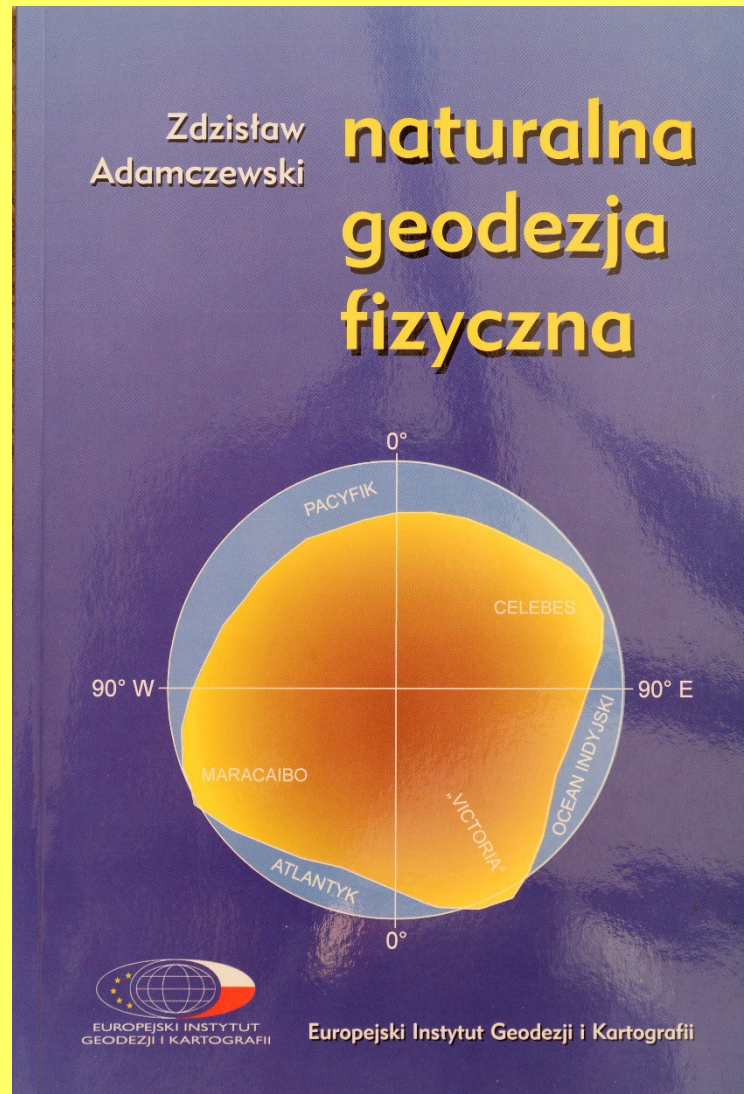
Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

dr inż. Tadeusz Kośka

**Maciej Dunajski (ur.1971 Łódź),
absolwent PŁ, prof. dr hab. inż. (2011).
Profesor w Oxfordzie i PŁ, fizyk i matematyk
Przekształcenia funkcji Einsteina-Maxwella i
Weyla w przestrzeni geodezyjnej.
Niebiańskie hierarchie i zakrzywiane
przestrzenie twisterów.**

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

dr inż. Tadeusz Kośka

rys. Janusz Wiktorowski

Dla Pana Profesora Zdzisława Adamczewskiego
z wyrazami szacunku i życzeniami siły do dalszej pracy "na odświeżeniu" i "na temacie"

Łódź 12.12.2016

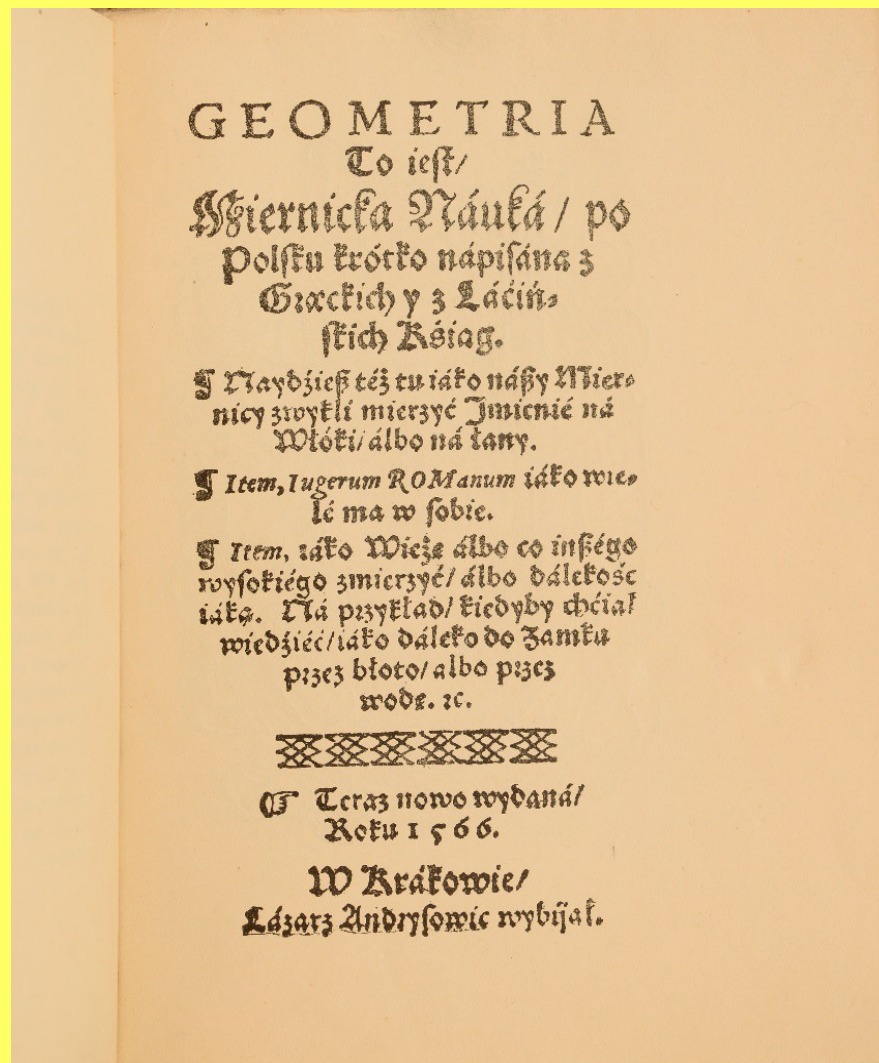
Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Cudze sprawy, dobrze wiedzieć swoje obowiązki

Zygmunt Gloger

dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

dr inż. Tadeusz Kośka

Wystawa "Od Grzepskiego do ...?" luty 2017 ZO SGP w Łodzi

Geodasie semper, semper melior est

dr inż. Tadeusz Kośka

**Dużo dobra, ciepła zdrowia i spokoju na
2017 (cały) rok
życzą**

Elżbieta i Tadeusz Kośkowie